

Déli Hirnapló

BEKÉRKEZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATALA Timisoara-Belváros,
Szabadság-ter 4. szám. • Telefon este 9 óráig 2-52, azon-
kül 18 vagy 2-42. szám. • ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÜLFÖLDÖN:
havi 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félre 600 Lei
és egész évre 1200 Lei vagy esekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK TEMESVÁROTT ÉS VIDÉKEN KÖZ-
BESÍTÉSSEL: havi 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félre
450 Lei, egész évre 900 Lei. • Köztisztviselők, valamint
állami nyugdíjasok részére: havi 60 Lei, egy negyede-
lévre 180 Lei, egy félre 360 Lei és egy egész évre 720 Lei.

VI. ÉVFOLYAM * 248. SZÁM

TIMISOARA, 1930 OKTÓBER 30, CSÜTÖRTÖK

ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

HETVEN VADLÓTTJA LESZ A KÉMKEDESI BÜNPERNEK.

A nagyszabású kémkedés ügyében a bukaresti sziguranca a vizsgálatot befejezte. Összesen hetven vádlottja lesz a nagy kémkedési bünpernek, amely már rövidesen főtárgyalásra is kerül. Popescu sziguranca-felügyelő szintén a gyanúsítottak között szerepel, de úgy látszik csak az a büne, hogy az egyik fővádlottnak, Chalin mérnöknek barátja volt. Ezért Popescut fegyelmi bíróság elé akarják állítani. A nyomozó hatóságok szerint igen fontos volna, hogy a főtárgyaláson tisztázzák Popescu szerepe.

A PÁPA HOZZAJÁRULASA. XI.
Piusz pápa a román kormány előterjesztésére megadta hozzájárulását Paeha Ágost felszentelt püspöknek tamemesvári és Fiedler István vikáriusnak szatmári püspökké való kinevezéséhez. Az erről szóló okmány tegnap érkezett meg a külügyminiszteriumba.

SZOMORU STATISZTIKA. A közoktatásügyi miniszterium hivatalos statisztikája szerint szeptemberben 7019 jelölt jelentkezett az érettségi vizsgára. Ezek közül 3377 jelölt, vagyis 48.11 százalék tette le sikeresen a vizsgát.

**FEGYVEREKET AKARNAK A
CSEHEK CSEMPESZNI.** Bécsben tegnap délután híre járt, hogy egész Ausztria csendőrségét a csehszlovák határ közelében levő Mühlviertel községben összpontosították. A kormánynak állítólag tudomására jutott, hogy Csehszlovákiából nagyszámú fegyvert akarnak Ausztriába csempészni és ennek megakadályozására rendelték oda a csendőrséget. Hivatalos helyen ezt a hírt megerősítették és azt hiszik, hogy így a fegyvercsempészek kedvét elveszik a hiábavaló kísérletektől.

**A NAGY SIKKASZTÓ BÜNYÜG
ELÉVÜLT.** Emlékeztetes, hogy 1920-ban Budapestről fél milliárd korona elsikkasztása után megszökött Jellinek Morton. Jellinek, aki Délamerikában kávéültetvényekkel óriási vagyont szerzett, nemrég Berlinbe utazott, ahonnan irt az ügyvédjének, járja ki neki a visszatérés lehetőségét, mert meg akarja téríteni az általa okozott károkat. Az ügyvéd beadványt intézett a törvényszék vádtanácsához, amely tegnap foglalkozott az ügyvel. A vádtanács kimondta, hogy Jellinek szabadon visszatérhet Budapestre, mert bünügye elévült.

Teljes harci zajjal indul meg a politikai élet

A belpolitikában közeledik az élénk tevékenység ideje. Mironescu miniszterelnök és a kormány tagjainak hazaérkezése után a politikai széleskörű hét végén már befejeződik. A kormánypárt köreiből hangoztatják, hogy a párt egysége rendithetetlen és még a parlament őszi ülészakájának megnyitása előtt külön tanácskozások során fogják a párt különböző frakcióinak kívánságait összegyeztetni. Erősen készülődik a politikai kampányra a néppárt és Averescuék legközelebb Nagyváradra próbálnak nagyobb tömegeket felvonultatni. A többi párt is mozgolódik úgy, hogy a jövő héten már élénkségre van kilátás. Teljes harci zajjal indul meg a parlamenti élet, Károly király is átteszi téli

székhelyét a fővárosba, az udvar és a diplomáciai kar ugyancsak együtt lesz a meginduló téli szezon küszöbén. Mironescu miniszterelnök egyébként tegnap különvonaton Segesvárról visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnök maga viselte a különvonat költségeit és ezzel is példát kívánt nyújtani a takarékoságra. Mihalache besszarábiai útjának befejezése után minisztertanács lesz, amelyen beszámol vizsgálatának és tanácskozásainak eredményéről. Mihalache teljes alapossgal vizsgálta meg a besszarábiai helyzetet, behatóan tanácskozott a párt ottani vezető politikusaival és biztosra vehető, hogy a Stere-ügy hullámai lecsendesednek.

A Lupta tudósítója beszélge-

tést folytatott Vaida Sándorral, aki Maniu Gyula külföldi utjáról adott információt. Eszerint a volt miniszterelnök bécsi pihenése után Prága, Varsó, Páris, London, Róma és Berlin városokat látogatta meg, ahol mindenütt személyesen keres érintkezést az illető államok vezető politikusaival. Vaida egyébként elmondotta még, hogy Maniu Gyula állapota az utóbbi időben már annyira súlyos volt, hogy komoly aggodalomra volt ok. Sturdza professor, Maniu orvosa, három nappal a kormány lemondása előtt azt írta Maniunak, ha öngyilkosságot akar elkövetni, akkor csak folytassa ezt az idegkimerítő munkát, de ha élni akar, úgy azonnal vonuljon vissza és pihenje ki magát.

Az ebédlő pamlagán golyót röpitett fejébe az egyik budapesti bank igazgatója

A magyarországi pénzügyi világ ismert tagja, Rákosi Tóth Béla, a Magyar Általános Hitelbank egyik igazgatója, tegnap öngyilkosságot követett el. Tegnap délelőtt a Szentkirály-utcában levő Andrássy-udvarban, amelyben nagy lakása van, a fejébe lőtt. Rákosi Tóth Béla igazgató, aki éveken keresztül a bank egyik legforgalmasabb osztályát vezette, a sok munka következtében idegbajos lett. Erre való tekintettel a főtítkárság vezetését

bizták rá, ahol nem kellett magát annyira megerőltetni. Az igazgató a nyáron a családjával külföldön nyaralt, amikor pedig szabadságának letelte után hazatért, családja Tahira ment utónyaralásra. Az igazgató egyedül élt a nagy lakásban és a cselédsége is Tahin volt családjánál. A bank egyik szolgálója szokott az igazgatóhoz eljárni és ott a takarítást elvégezni. Tegnap az igazgató nem jött el rendes időre a bankba és mivel azt hitték,

hogy a betegség erősebb mértékben vett erőt rajta, elküldték a szolgát hozzá. Ez Rákosi Tóth Bélát az ebédlő pamlagán véres fejjel találta. Azonnal szanatóriumba szállították, ahol megoperálták. Nem hiszik, hogy életben marad, de ha mégis sikerülne megmenteni az életét, mindkét szemére megvakul. Balszemét a tizenkét milliméteres revolvergolyó kilőtte, a jobb szemnek pedig szétroncsolta a látóidegeit.

A nagy munkanélküliség még az angol királyt is aggodalommal tölti el

Londonban tegnap délelőtt tizenegy órakor nyitották meg nagy ünnepélyességgel a parlament új ülészakáját. Ezuttal történt meg először, hogy a király a Macdonald-kormány idején elment a parlamentbe. A királyt diszhintó vitte a parlamentbe, amely elé nyolc fehér ló volt fogva. A király hintaja előtt öt másik kocsis haladt, amelyben a királyi ház hercegei ültek. Mikor a menet a parlament palotája elé ért, eldőrdült a hagyományos negyvenegy ágyulóvadás. A király azután kíséretével a lordok házához fényesen kivilágított

termébe vonult, ahol beszéddel nyitotta meg a parlament két házának új ülészakát.

V. György király rövid trónbeszédben üdvözölte a felső és az alsó ház tagjait és eredményes munkát kívánt nekik. Hangsúlyozta, hogy külpolitikai téren nyugalom van, mert Anglia a külföldi államokkal a legjobb barátságban él. Reméli, hogy az általános lefegyverkezés már csak rövid idő kérdése. Azután rátért a belpolitikai állapotokra. A nagy munkanélküliség — mondotta — aggodalommal tölti el az uralkodót és beje-

lentette, hogy a parlament elé rövidesen csomó törvényjavaslat kerül, amelyekből sokat vár. Ilyen javaslatok lesznek a birtokrendezés, a fogyasztók tanácsa, az agrártermények értékesítése, az ártárjktörvény módosítása és a bányamunka szabályozása. Ezenfelül bejelentette a király a választójog reformját is. A trónbeszédet mindkét ház lelkesen fogadta. Utána a király és kísérete eltávozott a parlamentből. Az üléseket azután elnapolták mára és nyomban megkezdődik a parlament érdemleges munkája.

A szegénység és kétségbeesés világából:

Tél küszöbén ismét kitettek egy csomó munkást a Resica-művek aninai telepein

Anina a Resica-műveknek Resica után egyik legnagyobb telepe. Aninán van a nagy villamos központ, amely a hatalmas vállalat valamennyi gyára és bányája részére termeli az áramot, amelyet sok-sok kilométeres távolságra vezetnek Resicára, Boksánba, Dománba, Oravicára és még egy esomó más helyre. Aninán vannak a Resica-műveknek legnagyobb bányái, azonkívül nagy vasolvasztója és vasgyára is. Valamikor virágzó élet, jólét volt itt. A bányászok vasárnapi diszruháján a nagy gombok aranyból voltak és a bányamesternek ünneplő csizmáján aranyból volt a patkó. De jó dolga volt a vasgyári munkásnak is, aki jól élt, gyarapodott.

A mai Anina ezzel szemben a szegénység, a nyomoruság és a kétségbeesés színhelye. A bányászok és munkások legnagyobb részét szélnek eresztették, mert nincsen munka. Más részét azért menesztették, mert kisebbségek.

A kisebbségi tisztviselők és mérnökök tömeges elbocsátása már sokkal előbb kezdődött, most került rá a sor a munkásokra is. Az elbocsátott munkásnak Aninán sokkal rosszabb azonban a helyzete, mint másutt.

Aninán ugyanis a munkásházák mind a Resica-művek tulajdonai és az elbocsátott munkások családjukkal együtt nemesak kenyér nélkül maradnak, hanem hajléktalankok is lesznek. Mehetnek lakni az erdőbe a vadállatok közé a barlangokba. Most a tél küszöbén ismét kitettek egy csomó munkást. Mi lesz ezekkel?

Láttam egy munkást, akinek ragyogott az arca az örömtől. Le volt rongyolódva, majdnem mezíteláb volt, de annyira örült, hogy kacagott beléje. Valamikor bányász volt, rendes keresete volt. Jó volt a beosztása, csoportvezető volt. A helye azonban kellett egy faluról behozott embernek, aki nem volt kisebbségi. Elvesztette az állását. Egyre jobban nyomorgott. A nyáron családjával együtt erdőn szedett vad gyümölcsből tengette az életét. Most aztán egyszerre állást kapott megint az élelmiszerraktárban.

Reggel hat órától esti kilenc óráig kell ott gürcölnie, nehéz zsákokat és ládákat emelnie. És ezért a munkáért havi háromezer leit kap.

Az átszenvedett mérhetetlen nyomoruság után óriási összeg ez számára és azért volt egyszerre olyan vig, azért táncolt örömben, mint ha főnyereményt csinált volna. Még nem csinált számvetést, hogyan fog egy hónapban a háromezer leiből ötödmagával megélni és meddig bírja azt a súlyos munkát, amelyet ezért a pénzért végeznie kell. Csak arra gondol, hogy Aninán ma sok százan vannak, akik ezért a sovány keresetért irigylik.

Az élelmiszerraktárról — bár már nem egyszer irtunk róla — érdemes külön is megemlékezni.

Valamikor a Resica-művek igazgatósága maga kezelte a munkások részére felállított élelmiszerraktárakat. Persze ráfizetett az üzletre, mert azt nem lehet bürokratikusán intézni, de megvolt az az elégtétele, hogy a munkások valóban jó és olcsó élelmiszert kaptak ott. A Resica-művek a gyártelepek élelmiszerraktárait bérbe adták. A bérlők egymásután váltakoztak. A jelenlegi bérlő Raducanu, a volt munkaügyi miniszter öccse.

Az élelmiszerraktárakban az árak sokkal magasabbak, mint a privat kereskedésekben és az árak sokkal silányabbak.

Aninán a henteseknél ma a zsir kilóját ötvenöt leiert lehet kapni. A munkás a raktárban hatvanketöt fizet érte, de kénytelen venni, mert hitelre kapja. A raktár ellenben a zsirt kilónként negyvenhét leiert veszi temesvári szállítótól. Raducanu egy vagon zsiron száznegyvenezer leit keres. És ilyen az arány a többi élelmiszernél is.

A Resica-műveknél sokat vártak

Ausschnitt Miksa új vezérigazgatótól. Remélték, hogy hoz megrendeléseket és a gyárakat megint fölvirágoztatja. Mindebből nem teljesedett semmi. A munkások elbocsátása még nagyobb mértéket öltött, mint azelőtt. A tisztviselőknek nemzetiség szerint való leépítése tovább tart. Megrendelés nincsen, munka nincs. Miért történt ez a csalódás Ausschnitt Miksában? Találgatják az okokat. Egy gyári előmunkás találta el talán legjobban a dolgot. Ausschnitt Miksa egyedüli tulajdonosa a Titanic-műveknek, amelyeknek Nadrágon, Galacon és másutt vannak nagy vasgyarai. A Titanic nagy-szerűen virágozik és sok a munkája.

Ugyanez az Ausschnitt azonban vezérigazgatója a Resicának is. Nem lehet rá haragudni, ha elsősorban a Titanic-művekkel törődik.

Ez éppen úgy van, mintha a sarki fűszeres boltjának vezetését, mint fizetett alkalmazottra, a szemközti konkurrensre bizná.

Két év előtti rablás tettesét fogta el a temesvári rendőrség, aki beismerő vallomást tett

Két évvel ezelőtt elkövetett bűntényre derített világosságot a temesvári rendőrség. 1928 októberének egyik napján Temesvárra jött Moldovan Péter balászfalvai gazda, akinek itt több üzleti ügyet kellett elintézni. Este az egyik józsefvárosi vendéglőben megismerkedett egy magát Banea Eremiának nevező férfivel, aki szintén erdélyinek mondta magát. Ez az ember elmondta neki, hogy már évek óta Temesvárott él, itt jó dolga van és csakhamar nagylelkűen felajánlotta Moldovának lakását éjjeli szállásnak. Mielőtt elindultak volna, az új ismerős izgatottan tárgyalt egy magas férfivel, aki megértően bólingatott mindenre. Az állítólagos Banea azután elvezette Moldovant a Lunapark mögött levő mezősegre, ahol csakhamar előkerült az új jóbarát koresmai ismerőse is. Ketten azután rávetették magukat az addig mitsem sejtő Moldovánra, letépérték a földre és mialatt az egyik késével sak-

ban tartotta és zsebkendőt szorítva szájába, megakadályozta abban, hogy segítségért kiáltozhasson, addig Banea késével felvágta az áldozat télikabátját és az oda bevarrt pénzeszacskót kivágta. A gazdálkodót végül alaposan összekötötték, majd elmenekültek. Moldovan Pétert csak a kora reggeli órákban szabadította ki kellemetlen helyzetéből több járókelő és napokig a kórházban heverte ki a kellemetlen éjszakai kaland utókövetkezményeit. Plank Frigyes detektívönöknek tegnap sikerült hosszas nyomozás után Valea Traján közismert és számtalanszor büntetett veszedelmes zsebmetszőt és betörőt elfogni, aki hosszas vallatás után beismerte, hogy a két év előtti rablótámadást ő követte el egyik társával, akinek azonban sikerült Temesvárról elszöknie. A nyomozás tovább folyik, mert bizonyos, hogy Valeának és társának lelkiismeretét még számos hasonló bűn terheli.

Itt a piros — ott a piros

vagy

A török talon máriás Komoly kabarétréfa három jelenetben

Közkívánat ellenére naponta színre kerül a Temesvár—aradi vonalon. Nyertesek ugyanazok, a vesztes szereplők változnak. Heti piacokon és nagyvásárokon fel-emelt helyárak.

I. Jelenet. A hét kártyás jelmezes felvonulása és jegyváltása a józsefvárosi pályaudvaron. Népszerű ováció és általános szerencsekívánatok. Elhelyezkedés a kupéban. Parasztimitátor, gatyában,

bőrbekecsben, kezében két lámparuddal, köpcös lókupecalító teveszór felsőkabátban, bricsesszes pepitakockás falusias arsián és az iparost mimelő negyedik helyet foglalnak. Vonat elindul. Beszélgetés. Majd köpcös kártyát vesz elő és játékra hívja fel a társaságot. Elmagyarazza az előkelő török talon máriás szabályait, sőt ugyanezt franciául, németül és más nyelveken is elmondja.

II. Jelenet. A játék megindul. A kártyák repülnek. Algyám bátyám tényleg megkockát egy ötszázast. Természetesen nyer. A pepitakockás csóválja fejét. Nem rendes játék ez kérem éppen most olvasom a Cuvantuban, hogy vasuti kártyázással valami Neumann százezer leig fosztott ki valakit. Mellékesen megjegyezhetjük, hogy a hivatkozott Neumann szintén ott ül a kupéban. A köpcös mosolyog. Természetesen hogy én is hamisan játszom. Drülség. A másik is tesz. Tényleg nyert egy ezrest. Oldalt paraszember ül a feleségével. Valódi paraszt. Asszonya csupa izgalom. Láta, hová tették a pirost. Biztalanja az urát, tegyen ő is. De az kinéz az ablakon. A másik urinó a tulsó sarokban szintén indul. Ő már nem bírja. Pénzt veski. Veszi. Ismét repül a piros. Parasztasszony megint látta. Megerőszakoskodik. Végre a férje kigubál egy ezrest. Uszik a másikat is. Az urinó négy ezret veszett. Most már kiabál, hogy őt becsapták. A kalauz is odajön a lámpára. Tartsad csak a kártyát — mondja a bankár a másiknak — kimegy.

III. Záró-jelenet mely a egész banda szellemes szabadulásiával végződik. Az asszony má feljelentéssel fenyegetőzik. A egész társaság nyugtatja. A egyiknek mentő ötlete támad. Nézz — asszonyom, visszanyerheti pénzt. A bankár kint van, jelölj meg a körmével a kártyát és majd tudja, hogy melyikre tehet. Erről azonban a pepitakockás módfelet fölháborodik s összeszidja a társát. Dühösen kiszakítja kezéből a kártyát, összetépi és kidobja az ablakon a corpus delictit, még mielőtt a vonat a vingai pályaudvarra beér. Itt mindannyian kámforrá válnak és már csak a síró nő és a sápadó paraszt-pár maradnak a tett helyén. Most már a csendes szemlélő is megszólal. Látja asszonyosság — egy kocsi buza árakönnyelműsködtek el pár perc alatt. Haggya csak uram, szól a paraszt, majd otthon. S jelentősen fölemeli hatalmas tenyerét. A vonat pedig fütyül és Arad felé robbog, hogy visszajövet ismét fölvegye az újabb zsebvágásra már részen álló serény heteket.

Flaneur.

Butor
hálo, ebédlök, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részlefizetések mellett kaphatók

Kutty Rezső butorgyáros
Temesvár III., Dózsa-utca 4.

Nagy raktár modern cserépkályhákban, kandallókban és fakaréktűzhelyekben,

Minden színben és kivitelben, elsőrendű anyagból, bányatos olcsó áron az 1898. évben alapított cserépkályhagyártó cégnél,

PLESZ JÁNOS FIAI
Mehala, Str. Olteni 18

(Wlassits-utca, új gyár a sarkon túl, Crisan-utca 18), Falcsempézés, kályhaátrakások és javítások pontosan és gyorsan eszközöltenek.

HIREK

Kisebbségi blokkba tömörül a szlovenszkói három párt

Fernbach Zoltán

Lugoson negyvenkét éves korában meghalt Fernbach Zoltán dr. ügyvéd. Fernbach Zoltán a lugosi magyarságnak egyik jelentős alakja volt és megalakulása óta elnöke volt a szörénymegyei magyarpárti tagozatnak is, amely állásáról nemrég betegsége miatt mondott le. Halálát a magyarság, amelynek érdekében sokat és töretlenül dolgozott, nagy részvéttel fogadta. Temetése, amelyen a Magyar Párt lugosi tagozata testületileg képviseltette magát, tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett. Halálát huga, két nagynénje és nagyszámu rokonság siratja. Fernbach Zoltán dr., aki fia volt néhai Fernbach Péter volt lugosi törvényszéki bírónak és a régi Krassósörénymegye egyik tekintélyes emberének, eredetileg a birói pályára készült. A doktori oklevél megszerzése után a lugosi törvényszéknél kapott beosztást és hivatalában megmaradt az impérium átvétele után is. Minthogy azonban kisebbségi létére az előmenetelben mellőzték, lemondott és ügyvédi irodát nyitott. A legutóbbi közigazgatási választások idején mint a magyarság képviselője bejutott Lugos város nagytanácsába is. Fernbach Zoltán néhány hét előtt bélfelinfekciót, majd tifuszt kapott és azóta sokat szenvedett. A napokban állapota javult és azt lehetett remélni, hogy fölépül, azonban másnapra bélszakadás állott be és végtelen szenvedés után, amelyet a beteg az Isten akaratába való megnyugvással tűrt, bekövetkezett a halál.

— **Mária özvegy királyné születésnapja.** Mária özvegy királyné ma ünnepli meg születésnapját. Az egész ország területén ebből az alkalomból istentiszteletek lesznek. A temesvári görög keleti román székesegyházban az ünnepi istentisztelet délelőtt tizenegy órakor tartja Tiuera Patrik dr. főesperes.

— **Az orvosi és gyógyszerési kamara megalakulása.** Jelentettük, hogy a temestorontálmegyei orvosi és gyógyszerési kamarák hétfőn, november 3-án tartják meg alakuló üléseiket. Mindkét gyűlés a kormányzóság — régi vármegyeháza — nagytermében lesz és pedig a gyógyszerértámkamaráé délelőtt kilenc órakor, az orvosi kamaráé pedig délelőtt tizenegy órakor.

— **Nem magyar származásu a brazil diktátor.** Egyes lapok arról írtak, hogy Vargas brazil diktátor, a forradalom győztes vezére, magyar származásu. Ezek a lapok tudni vélték, hogy Vargas neve azelőtt Varjas volt ék hogy az apja vándorolt ki annak idején a Székelyföldről Brazíliába. Rio de Janeiróból érkezett híradás most cáfolja Vargas magyar származását. A cáfolat szerint Vargas neve mindig Vargas volt és sohasem Varjas. Sem Vargas, sem pedig az apja, aki brazilai cukornádültetvényes volt, sohasem járt a Székelyföldön.

Zálogház
Városház-utca 1.
Hivatalos órák:
d. e. 8—12. d. u. fél 4—fél 7.

Prágai híradás szerint az Országos Keresztényszocialista Párt és a Magyar Nemzeti párt, valamint a Szepesti Német Párt képviselői Losoncon közös értekezletet tartottak. Az értekezleten kimondották, hogy megkezdik az előmunkálatoikat a szlovenszkói pártok blokkjának megalakítására. A pártvezéreket utasították, hogy lépjenek érintkezésbe a tót néppárttal és igyekezzenek azt a blokk számára megnyerni. Ha azonban a tótok nem állanak a blokk mellé, akkor a kisebbségi pártok maguk is megcsinálják azt. A blokk célja küzde-

ni Szlovenszkó és Ruszinszkó autonómiájáért. Szüllő Géza az értekezleten hangsúlyozta, hogy a törvény keretén belül mindent elkövetnek, hogy kivívják azokat a jogokat, amelyeket a kisebbségi garanciaszerződések biztosítanak. Nietsch András németpárti képviselő rámutatott arra, hogy a jelenlegi rettenetes gazdasági válságnak egyik oka az, hogy a csehek a kisebbségeket gazdaságilag teljesen elnyomják és nem tartják be a kisebbségekre vonatkozó szerződéseket.

— **Vidrighin Sztán feleségének községi adóhátraléka.** Vidrighin Sztán vasuti vezérigazgató feleségének, Vidrighin Alekszandrinnának Beregszó község határában hétszáznyolevan holdas birtoka van. A községi erre a birtokra is, mint a kisebb gazdaságokra is kivetette a községi illetéket. Amíg azonban a paraszto megfizették a községi illetéket, Vidrighin Alekszandrina azt évről évre megtagadta. A múlt évben végül a beregszói paraszto is megsokalották a dolgot és kijelentették, hogy ha Vidrighinné nem fizet községi adót, úgy ők is megtagadják annak megfizetését. Erre Beregszó községe 174.000 lei hátralékos községi illeték erejéig végrehajtást vezetett Vidrighinné birtokára. Vidrighinné a vármegyei választmányhoz felebbezett, amely elutasította a felebbezést és Vidrighinnét a községi illeték megfizetésére kötelezte. Vidrighinné a revíziós bizottsághoz felebbezett, amely holnap dönt.

Mi lesz az Erőd-utcában

— **Evszázados emberi esontokat találtak.** A mehalai Pilátus-utcában most folynak a csatornázási munkálatok és eközben a munkások régi emberi esontokat találtak. Értesítették a rendőrség főnökét, Alexi Virgilt, akinek intézkedésére átadták a esontokat a temetkezési vállalatnak. Valószínűnek tartják, hogy még a török megszállás idejéből valók ezek az emberi esontok.

— **Német drámairó tragikus halála.** Chlumberg Hans, az ismert német drámairó, tragikus módon lelte halálát. Lipsceben most próbálják a Verduni csoda című darabját. A szerző maga is résztvett tegnapelőtt a próbán és a színpadon járva véletlenül a zenekarba esett. Chlumberg agyrázkódást szenvedett, amelynek következtében tegnap meghalt.

— **IGY FEST A LESZERELÉS** — A GYAKORLATBAN. Párisi lapok jelentése szerint a belga kormány a parlament hozzájárulását kéri, hogy határerősítési célokra egy milliárd frankos kölcsönt vehessen föl. Az előterjesztés megindokolása szerint Belgiumnak lépést kell tartani Franciaország határerősítési munkáival.

— **Uj német iskolai tagozatok.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint Aninán, Románboksánban, Németboksánban, Szekul, Domán, Szászabánya, Stájerlak, Királykegye, Ferencfalva és Dognács községek állami iskoláiban már a mostani tanévtől kezdve német tagozatokat kell felállítani.

Csodálkozik

azon, hogy parkettje foltos és nem fényes? Ne csodálkozzék, használjon inkább

„PYRAM“

parkettfényesítőt!

— **Az országuton megtámadott és kirabolt egy asszonyt.** Ez év áprilisában Krassóme gyében, a Csiklova—Iladia községek közötti országutszakaszon vakmerő rablótámadás történt. Balmez György harminc éves oravicei lakos tudomást szerzett, hogy Marilla Anna az oravicei vásáron eladott két ökröt, melyekért huszonkétezer leit kapott. Erre lesbe állott, az asszonyt az országuton megtámadta és vad dulakodás után a pénzt elrabolta. A esendőrség az asszony által adott személyleírás alapján letartóztatta Balmez Györgyöt, akinek a jobbkezén megtalálták a küzdelemben kapott harapás nyomait. Az oravicei törvényszék a mindvégig tagadó Balmez Györgyöt öt évi súlyos börtönre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett. A temesvári ítéltábla tegnapi tárgyalásán Lintia Liviusz dr. védő, a vádlott büntetésének enyhítését kérte, amelynek a tábla helytadott és Balmez büntetését két évvel enyhítette. Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint a védő semmiségi panaszt jelentett be.

Mivolt a reklám-kiállítás eredménye?

A háziasszonyok ellátása a legjobb és legolcsóbb kávéval és hozzá ingyen „Viktoria“-pótkávé specialitással, amelyek a következő áron mindenütt kaphatók:

1 csomag Cuba-keverék, finom	200 gr. Lei 20
1 „ Jáva-keverék, legfinomabb	400 gr. Lei 40
1 „ Jáva-keverék, legfinomabb	200 gr. Lei 24
1 „ Mocca-keverék, extrafinom	400 gr. Lei 45
	200 gr. Lei 25
	400 gr. Lei 48

HIRES MAGYAR MÜGYÜJTŐ HALÁLA. Budapesten tegnap délután három órakor hatvannégy esztendőskorában meghalt Nemes Marcell, a világszerte ismert magyar műgyűjtő. Nemes Marcelnek olyan műgyűjteménye volt, amely mind az öt földrészen pártját ritkította. Számos értékes műtárgyat ajándékozott különböző múzeumoknak. Állandó mecenása volt a festőknek és festőgenerációknak tette lehetővé a boldogulást. Nemes Marcell nevéhez fűződik a kecskeméti múzeum és művésztelep létesítése.

— **Döcögnek a sürgős táviratok.** Hogy miképpen értelmezi a posta a sürgős táviratok sürgőségét, azt szépen illusztrálja Mag András román lakos esete. Október 20-án távirat érkezett számára, amelyet a rajta levő hivatalos megjegyzés szerint Temesvárott a távirahivatal délelőtt 10 óra és 45 perckor kapott meg. És ennek ellenére ezt a sürgős táviratot Mag Andrásnak csak másnap, október 21-én délután négy órakor kézbesítették. A sürgős táviratokért felemelt díjat szed a posta és ennek ellenében kötelezi magát, hogy azt megérkezése után azonnal kézbesíti. Ez az azonnal a Mag András esetében másfél napot jelentett. Emiatt az édesanyja temetéséről, amelyre sürgős táviratban hívták, a posta jóvoltából lekésett.

Administratia judetului Timis-Torontal.

No. 27.776—1930.

Publicatiune de licitatiune.

Se aduce la cunostinta generala ca in ziua de 4. Nov. 1930 ora 13 p. m. se va tine Licitatiune publica cu termin scurt de 15 zile pentru reconstruirea podului No. 14, de pe drumul vicinal Cenei—Uivar, Sanmartinul-sarbesc, Pe ciul-nou km. 22+565.

Licitatiunea se va tine la Prefectura judetului Timis-Torontal Palatul Societatii Timis-Bega in biroul dlui Presedinte al deleg. cons. jud. etaj II. si la Pretura din Sanicolaul-mare in conformitate cu dispozitiunile art. 88—110 din legea Ctb. publice.

Dnij concurenti vor depune oferta cu ofertele lor timbrate conform legii si recepisa Adm. financiare sau a casei de depuneri despre consemnarea garantiei de 5% asupra sumei oferite, care garanta dupa adjudecare se va completa — conform art. 105 din legea Ctb. publice pana la 10%. Garanta numerar si efecte de stat nu se admite.

Pe plicul inchis si sigilat al ofertei se va indica: a) Numele Ofertantului; b) Obiectul la care se refera oferta.

Oferte in valuta forte, in tarziata sau date prin telegrama, telefon, si supraoferte nu se admite.

Valoarea lucrarilor de pe deviz este de lei 14.000.

Devizul, caetul de sarcini, si orice alte informatiuni se pot obtine in zilele de lucru intre orele 8—13 dela biroul economic parter usa 3.

Ofertantii vor indica in scris in oferta ca cunosco in intregime devizul din chestiune si accepta toate conditiunile stipulate in caetul de sarcini obligandu-se ca la caz de adjudecare lor vor termina lucrarea pana la 1. Dec. 1930.

Timisoara, la 10. Oct. 1930.

Presedintele: Dr. Ionescu m. p.
Seful serviciului: Murgu m. p.

Leggazdagabb Rotschild, mint toprongyos Illus, modelt ült a híres francia festőnek

várnak régen vége, a fürdő-
kiürültek és a városok visz-
tának ismét régi arcukat. Pá-
a társasági élet már meg-
őtt és a különböző ünnepsé-
gymást érik. Nemrég az
hercegi család gyűjtötte ma-
é az előkelő világot egy ga-
vészet után rendezett ünne-
r. A meghívottak között volt
János báró is, a leggaz-
Rotschild. Ő róla mesélték
tkezőket:

együk ünnepi ebéden Rot-
és a híres festő, Eugen
croix egymás mellett ül-
A báró többször észrevette,
ya festő feltűnően vizsgálja.
is megkérdezte:

Mester, mit tanulmányoz raj-
nem titkolom kedves báró ur,
lt a híres festő — hogy az
néztem. Megmondom, hogy
Mostanában egy nagy vász-
olgozom, melynek a főalakja
oldus és az ön arca egészen
mint amilyennek én alako-
lképztem.

János báró jól mulatott a művész
sán.

Most tehát arra kérem a báró
— folytatta a művész — áll-
modelt nekem.

Rotschild jókedvűen fogadta a
ötletet. Az ország leggaz-
b ember, mint koldus. Végül

a báró kijelentette, hogy modelt ül,
azonban csak a szokásos tisztelet-
díj mellett. Másnap meg is jelent
a művész műtermében, ahol ma-
gára vette az előkészített toprong-
yos ruhákat. Mikor a művész ja-
vában dolgozott, halk kopogtatás
után belépett a mester kedvenc ta-
nitványa. Ahitattal nézte a mester
munkáját. A szünetben lelkesedé-
ssel állapította meg:

— Mester, igazán pompás mo-
delt kapott, micsoda szánandó
alak!

A tanítvány távozni készült, de
előbb zsebébe nyult és néhány sout
nyomott a meglepett „koldus” ke-
zébe. Rotschild meghatotta a fia-
talember tette, különösen, amikor
megtudta, hogy az illető a mester
legtehetségesebb, de egyben leg-
szegényebb tanítványa. Rotschild
feljegyezte címét és nevét és más-
nap levelet küldött neki, melyben
közölte, hogy hat souért a kama-
tokkal együtt tízezer frank áll
rendelkezésére. A tanítvány ro-
hant mesteréhez, ahol mindent
megtudott. Boldogan felvette a
pénzt és azután jelentkezett Rot-
schildnál. Reszkető hangon kö-
szönte meg az ajándékot, amit Rot-
schild még azzal is tetézt, hogy
magasabb áron több képet vett
meg a fiatal művésztől, aki így
egyszeribe híres piktor lett.

éget értek a hadgyakorlatok.
réről jelentik, hogy a nagy
akorlat véget ért. A csapatok
vonulást rendeztek Segesvár te-
majd Condeseu tábornok
ította a királynak a marsallbo-
király elnökletével megbeszélés
amelyen a hadgyakorlat tanul-
beszéltek meg.

A vasuti nyugdíjasok szövet-
felhívja azokat a nyugdíjaso-
akik kedvezményes tüzfára
gyeztették magukat, hogy az
ület helyiségében (Fröbl-utca
naponta délután négy és hat
között sürgősen jelenjenek

életi erzsaszőnyegek

adászép példányok, óriási választéka
mleplezőn olcsón részleteire is kapható
STERNBERG

Külföldi tanulmányutamról visz-
tem és női divatszalonomat meg-
tam, angol- és franciamunkát
ek reklám árban. Ugyanott urik
k részére varró- és szabászati
nyam. Beiratkozni bármely idő-
ehet. Virágh, női divatszalon,
Bonnáz-utca 12. I. em.

Magzatját a kertben ásta el. A
oklói esendőség letartóztatta
n Florea harminchétf éves asz-
t, aki önmagán tiltott műtétet
tt végre és a magzatot a kertben
a. A bűnös asszonyt kihallgatása
bekisérik a temesvári ügyész-

Vidékiek figyelmébe. A józsefvá-
Tejivó- és uzsonnázó-csarnokban
yadi-ut 16. sz.) Zsuzsi vezetése
elsősorban ebéd. 4 fogásos menü
30 lei. A mai szerdai menü a
kező: paradicsom leves, zöldbab
ék, borju sült, máglyarakás. Abo-
i ebéd és vacsora 1500 lei!

— A reformáció emlékűnepe. A re-
formátus és evangélikus egyházak
pénteken, október 31-én ülik meg a re-
formáció emlékűnepe. Ebből az al-
kalomból a templomokban istentiszte-
leteket rendeznek. A végvári reformá-
tusok az emlékűnepet vasárnap, no-
vember 2-án rendezik meg.

— Párisi újdonságok mintázott
Georgettevelourokban minden színben
megérkeztek. Dénes és Pollák,
Timisoara-Gyárvaros. Fiókküzet Bel-
város, Mercy-utca.

Fényképezőgépek
óriási választékban 400 leltő
kezdve, kedvező részletezésre
képes árjegyzék ingyen és bérmentve
RECTA fotó-szaküzlet. Temes-
vár 1., Hunyadi-utca
Telefon: 183.
Előhívás, másolás 8 órán belül.

— Üldözik az orsovai Magyar
Párt elnökét. Orsován a sziguran-
cának nincsen inyére, hogy a Ma-
gyar Pártnak ott is megalakult a
helyi tagozata. Ez nem egyszer
nyiltan is megmondta egyik-másik
szigurancaomisszár Dudás Ist-
ván tagozati elnöknek. Dudás Ist-
ván polgári foglalkozására nézve
szabó. A műhelye úgy fekszik,
hogy a lakásába csak azon keresz-
tül tud az utca felől bejárni és így
a műhely ajtaját sokszor késő es-
tig is nyitva tartja. Az orsovai
sziguranca azonban úgy látja,
hogy Dudás Mihály ezzel megsérti
a zárórarendeleletet. A zárórarende-
let pedig csak a kereskedőkre vo-
natkozik, a kisiparosokra ellenben
nem. A sziguranca által bementett
adatok alapján a járásbírósg
most Dudás Mihály zárórarende-
let megsértése címén ötezeröttszáz
lei pénzbüntetésre ítélte. Dudás az
ítélet ellen a karánsebesi törvény-
székhez felebbezett.

Winternitz

divat- és szőrmeáruház

Timisoara I., Lloyd-sor

Kabátok, szőrmebundák és ruhák

Óriási választék! Telefon 906 Olcsó árak!

— Hideg, szeles idő. Az idő hűvös
és borús. Hideg szél száguld az utcá-
kon. A meteorológiai intézet jelentése
szerint lényegesebb hőváltozás egye-
lőre nem várható. Később enyhébb,
esős idő várható.

— Példás büntetés. A budapesti ku-
ria tegnap hirdette ki N^a g y István
volt törvényszéki bíró ügyében az
ítéletet. A kuria az alsófoku bíróságok
által megállapított minősítést
megvesztegetés vétsége helyett meg-
vesztegetés büntetésében állapította
meg és a büntetést négy évi fegyház-
ban, tíz évi hivatalvesztésben és ezer
pengő pénzbüntetésben szabta meg.
Nagy István az ítélet kihirdetésénél
nem volt jelen, képviselőjében az
ügyvédje volt ott.

• Kacagástól hangos a gyárvárosi
Szarvas-kávéház, ahol Várad
Aladár teljesen újjászervezett társula-
tával rendezi meg vig estélyeit. Szinre
kerülnek a legújabb bohózatok, tréfák,
magán- és táncszámok. Új attrakciók
egy teljesen újszerű táncrevüt mutat-
nak be. Kezdeté este 10 órakor.

— Ellenségek halálos párbaja az er-
dőben. A temesvári ítélőtábla Pere-
t i a n u-tanácsa tegnap B i s o r e a
János, az aradmegyei Egres község
erdőkerülője felett ítélkezett. Bisorea
haragos viszonyban élt T o a d e r
János parasztagzával, aki tavaly no-
vemberben az erdőben megtámadta
az erdőkerület. Sötét éjszaka volt, de
Bisorea a támadó férfiban megismer-
te Toader Jánost, mire lekapta fegy-
verét és egyetlen lövéssel agyonlőtte
rég haragosát. Az aradi törvényszék
erős felindulásban elkövetett ember-
ölés miatt Bisorea Jánost három évi
börtönre ítélte. Az ítélet ellen a vád-
lott a temesvári ítélőtáblához feleb-
bezt. A tábla az enyhítő körülmé-
nyek figyelembe vételével Bisorea
büntetését tegnap tizennégy hónapi
börtönre szállította le. Az ítélet jog-
erős.

• Husz százalék kedvezmény jár
a Déli Hirlap minden előfizetőjé-
nek és olvasójának, aki óráját,
vagy kronométerét Földessy
Kálmán Dózsa-utca 43. (bemenet a
Jósika-utcában) kronométerkészítő-
nél megjavíttatja. Földessy nevét a
határokon túl is a legelőnyösebben
ismerik, mint olyan emberét, aki
nem mestere, hanem művésze szak-
májának. Sikertült vele megállapo-
dást létesítenünk, hogy aki a Déli
Hirlap szelvényével nála jelentke-
zik, az a megállapított árból husz
százalék kedvezményben részesül.
Ilyen szelvények korlátlan meny-
nyiségben állanak rendelkezésre
előfizetőinknek és olvasóinknak a
Déli Hirlap kiadóhivatalában.
Minden egyes óra javításához kü-
lön utalványt adunk, mert csak így
reható igénybe a kedvezmény.

* NOVEMBER ELSEJÉN új elő-
fizetési hónap kezdődik. Új előfize-
tőinknek azonban már az előfizetés
napjától 1 n g y e u küldjük a lapot el-
sejéig. Az előfizető nemcsak a legfris-
sebb híreket kapja minden más
lapot megelőzően, hanem naponta
tárcát, regényt, élénk gazdasági és
sportrovatot, valamint a rádióműsort.
Akik most előfizetnek, a régi előfize-
tőkkel együtt résztvesznek abban a
sorsolásban, melyet november hóban
rendezünk. A nyertes utalványt kap,
mellyel november hónapban bármikor
három napon át teljesen ingyen lak-
hatik Budapesten a Park szállóban.
Hogy a sorsolást csak olyanok között
ejtsük meg, akik tényleg szándéko-
znak Budapestre utazni, kérjük ugy
temesvári, mint vidéki előfizetőinket,
hogy címüket jelentsék be azzal, hogy
a sorsolásban részt kívánnak venni.

— A rendőrség köréből. N i c o-
r e s c u Özséb dr. rendőrkezes-turairi
titkár hosszabb ideig tartó betegsé-
géből felgyógyult és hivatalát novem-
ber harmadikán, hétfőn ismét átveszi.

— Elmaradnak a hagyományos
bálok. Budapestről jelentik, hogy
a Tudományegyetem és a Műgye-
tem tanácsai együttes mozgalmat
indítottak, hogy ez idén elmarad-
janak az egyetemi bálók. Ezt a
mozgalmat az általános elszegénye-
déssel indokolják és azt javasolják,
hogy a bálók elmaradt jövedel-
meért kárpótlásul az egyetemi se-
gélyegyesületek a kormánytól kap-
janak megfelelő támogatást.

* Kemény dr. nőorvos a berlini
Charite nőiklinika volt orvosa, rende-
lőjét II., Andrassy-ut 24. sz. alól Bel-
város, Jenőherceg-tér 5. sz. (Agrár-
palota) alá helyezte át. Telefon 21-31.
Elektrotherápia, diathermia.

— Werbezirk asszony, a híres bécsi
kómika, tegnap egyik legjobb szere-
pében mutatkozott be és a zsufolt ház
szinte elejétől végig kacagta a pom-
pás előadást. A nagyszerű művésznő
ma este bucsuzik a temesvári közön-
ségtől a Königin-Mutter című kitünő
vigjátékban.

— Aszfaltozási munkálatok. A város
állandó választmánya a Belvárosban
nagyobb aszfaltozási munkálatokra
pályázatot irt ki. Az árlejtést tegnap
délelőtt tartották meg a városházán.
Három cég versenyzett és mindhárom
az ajánlatot úgy tette meg, hogy
mennyiért vállalja a munkát kész-
pénzért és mennyiért öt éven keresz-
tül fizetendő összegben. A nagyvárad
Bitumen cég 790.380 és 1.073.712 leies,
a temesvári Grozit 775.852 és 1.056.198
leies és a temesvári Reibel-cég 720.590
és 986.681 leies ajánlatot nyújtott be.
Az ajánlatokat felülvizsgálja a városi
mérnökség és az eredményről jelen-
tést tesz a városi tanácsnak.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Kollmer Margit, Herdt Albert, Klein Aranka, Deines Julis, Barna János. Meghalt Balas Kornélia 10 éves korában.

— **Divatbáronyok** (mosóbáronyok) sima és mintázott, minden színben nagy választékban megérkeztek. Legelőbbban **Dénes** és **Pollák** Timisoara, Gyárváros, fióküzlet Belváros, Mercy-utca. A „Consum” részleteladási R.T. tagjai.

— **Rendőrségi hírek.** Az 1280. számú temesvári autótakszi, melyet **Bota Vazul** soffőr vezetett, a Régi Vár-utcában összeütközött **Mioc János** petrományi földműves kocsiával. Az összeütközés következtében **Mioc** egyik lóva olyan súlyosan megsérült, hogy el kellett szállítani. — A szatmári rendőrség sürgönyileg értesíti a temesvári rendőrséget, hogy két nap előtt betörők jártak **Borbély Gyula** szabócégnél és onnan nyolcvanezer lei értékű szövetet loptak. Lehetséges, hogy a tolvajok Temesvár felé menekültek és ezért kéri a nyomozás megindítását.

— **Sikkasztó biztosítási tisztviselő.** **Jonaseu Miklós** vizsgálóbíró tegnap letartóztatta **Cheveresan Pál** harminchárom éves temesvári tisztviselőt, akit sikkasztással vádolnak. Cheveresan a múlt évben április hónaptól decemberig a Román Biztosító intézet tisztviselője volt és a biztosítási díjak beszédésével volt megbízva. Cheveresan a felvett díjakat elsikkasztotta és így az intézetnek hétszáz ezer lei kárt okozott. A megtevédt tisztviselő ellen a biztosító intézet feljelentést tett, melynek alapján a vizsgálóbíró most letartóztatta.

Nagy hullámok tornyosulnak Mussolini harcias beszéde körül

Mussolini a fascista forradalom évfordulóján fogadta az Olaszország több részéről érkező küldöttségeket, amelyek előtt nagy beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a fascizmusra ma sokkal inkább szükség van, mint azelőtt. Szerinte a genfi dadogás és a sok népszövetségi beszéd csak takarítja az állandó háborús készülődést. Bárhogy is tagadják, mondotta, a háboru veszélye megvan. Mussolini beszéde élénk visszhangot keltett úgy a francia, mint az angol sajtóban. Az Echo de Paris szerint Mussolini beszéde azt mu-

tatja, hogy milyen mély szakadék van Olaszország és Franciaország között. A ducnak az volt a célja beszédével, hogy Franciaországot megfélemlítse és megmutassa, hogy Európa délkeleti részében minden úgy történik, ahogy Mussolini akarja. A Daily Herald szerint nem az a baj, hogy Mussolini beszél a háboru lehetőségéről, de az a baj, hogy ez a lehetőség tényleg megvan. A Daily Express azt írja, hogy II. Vilmos ekszesászár nem mondhatott volna kardesörtetőbb beszédet.

— Csak formahiba miatt? Hirtünk arról, hogy **Ramnea** Marius rendőrszobkomiszárus, ad mint emlékezetes — néhány előtt **Weinberger Izidor** józasi ügynököt vallatás során kénylenül megkínította, felvételét kért temesvári ügyvédi kamarától az védjellelt sorába. A kamara vádmánya a kérést formahiba miatt utasította.

Nőikalap ujdonságok és Biberet szőrmék legelőnyösebben vásárolhatók **N. C. DANIEL, Temesvár III., József-tér (Küttl-tér) az udvarban levő gyárépületben**

— **A Magyar Leányegylet** vezetősége felkéri összes tagjait, hogy az e hó 29-i, szerda délután félhét órakor az egyesületi helyiségben (Dóm-tér 1. l. em.) tartandó gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

— **A magyarfaló orvaciai tanfelügyelő.** Megirtuk nemrég, hogy **Ilicescu Dániel** oravica tanfelügyelő, aki nem nagy barátja a kisebbségeknek, a kisebbségi tanítókat az elemi iskolák román szekcióiban helyezi el, a román tanítókat pedig, akik alig, vagy egyáltalán nem bírják a kisebbségi nyelveket, a kisebbségi tagozatokba rendeli tanításra. A bánági kisebbségi parlamenti képviselők ezt közölték **Bocu Szevér** kormányzóval is, aki magához rendelte **Ilicescu** tanfelügyelőt és utasította, hogy tartsa be a örvénynek azt a rendelkezését, amely szerint az iskolák kisebbségi tagozataiban kisebbségi tanerőket kell alkalmazni.

— **Köszönetnyilvánítás.** A temesvári hivatásos zenészek egyesülete ezton mond köszönetet a **Braun** hangszerkészítő cégnek, amely a munkanélküli zenészek számára ötven darab egyenkint ötven lei értékű bevásárlási blokkot ingyen adományozott.

— **Végvári műkedvelők előadása.** A végvári önkéntes tűzoltóegyesület műkedvelői **Végváron** nagy sikerrel előadták **Tóth Ede** Tolonc című népszinművét. A szereplők **Tóth Vilma**, **Bujdosó Andrásné**, **Lehócz Erzsike**, **Müller Jenóné**, **Selea Annus**, **Antal Margit**, **Bujdosó Károly**, **Bujdosó András**, **Lehócz Mihály**, **Baja József**, **M. Kiss József**, **Tóth Albert**, **Dujka János**, **Antal János**, **Zs. Nagy Sándor**, **Beinschroth Henrik** és **Álmosdi Sándor** nagy sikert arattak és számos tapsot kaptak. Az előadást kitűnően rendezte **Kádár Károly**. Az estély erkölcsi sikere nagy volt.

— **Betörő cigányokat fogtak el** nagyköveresi esendőrség elfogta **ne a s** Konstantin cigányt és házastársát, **István Katicát**, rablóbandát alakítottak és **Medv** valamint a környéken számos rést és lopást követtek el. A veszmes cigányt és szeretőjét az ügyre szállítják, míg cinkostár kézrekerítésére tovább folyik a mozás.

— **A TAC jazz-bandje** kitűnő sikerült revüelőadást rendezett józsefvárosi **Forgács-féle** táncremben, melyet zsufolásig tölt meg az érdeklődő közönség. A szereplők **Szücs Erzsike**, **Buschbaer Lia**, **Hobor Rózi**, **Maronyák In**ci, **Drachsler Bözsi**, **Kukta M**ka, **Gaurits Endre**, **Maurer Józ**Stelzig **Ferenc** és **Jánosi Oktá** számos tapsot kaptak. A szépséverseny győztese **Marony Lonci** lett. Műsor után kitűnő l gulatban táncolt.

Temesvár és környéke közönségét tisztelettel értesítjük, hogy **I. ker. Erőd-utca 5. sz. alatt** (hadkiegészítő parancsnokság mellett)

„Népárucsarnok” név alatt áruházunkat nov. 3-án megnyitjuk

Üzletünket teljesen az előnyösen ismert népáruházak rendszerére szerveztük azzal a különbséggel, hogy mi nem csak textilárut, hanem az összes **ruházkodási cikkeket fogjuk árusítani.** A mai nehéz gazdasági helyzetben áruházunk egyenesen **korszakalkotó megoldást** hoz a közszükségleti ruházkodás terén. Mi uttörők akarunk lenni, hogy a mai nehezen kereső közönség olcsón és jól ruházkodhassék és ne kellessen többé hitelt vagy részletet igénybe venni, mert csak készpénzért lehet **olcsón és jól vásárolni.**

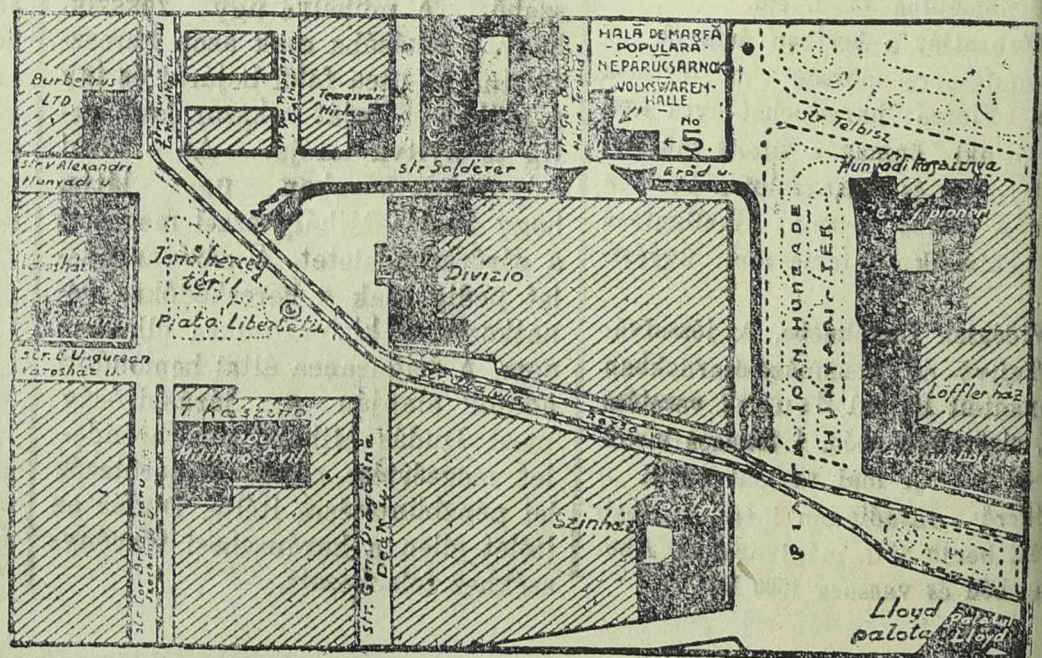
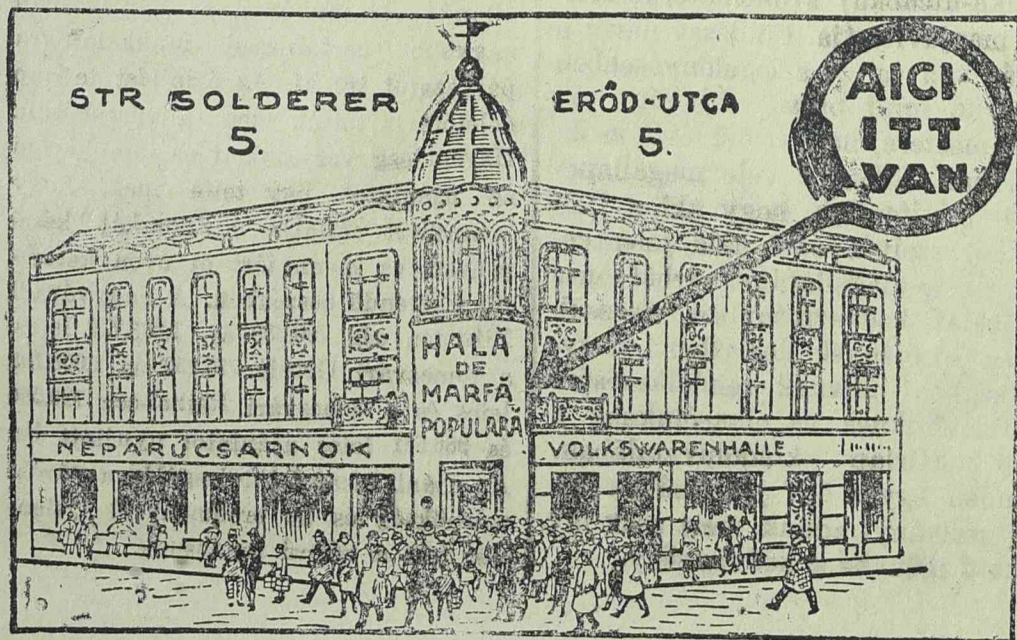
Kivonat árajánlatainkból:

- 1 m. kockás női szövet lej 51 és 59
- 1 m. Crepe de chine 219 lej jó minőség minden színben
- 1 m. férfiszövet 200 lej
- 1 kész nőruha most készült, 195 és 215 L.

Jelszavunk:
Minden a buza
árához!
Le az árakkal!

Kivonat árajánlatainkból:

- 1 női kabát sely. bél. szőrmézve 950 lej
- 1 férfi kabát 660 lej
- 1 szwetter 75 lej
- 1 kg. finom csokoládé 85 lej

Radio

Szerda. (Október 29.) Budapest.
 15: A postászenekar hangversenye. 12 óra: Balalajkazenekar hangversenye. 5 óra 30: Bécsi dachrammelzenekar kíséretével. 35: Könnyű zene. Utána Per Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 10 óra 45: 'A' Gyűjtemény hangversenye. Bécs. 11 óra: Gramofonzene. 3 óra 20: 'A' Bauer zenekar hangversenye. 7 óra 35: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Egyénen szóló darabok előadása, utána kamarazene. **Breslau.** 8 óra 30: Kamarazene. **Belgrád.** 10 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 45: Nemzeti dalok. 8 óra 30: Könnyű zene. 8 óra: Kamarazene. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Utána tánczene. **Budapest.** 8 óra: Gramofonzene. 9 óra: Szakszofonhangverseny. 9 óra 15: Dalok. 10 óra 15: Zongora hangverseny. **Kattowitz.** 8 óra 15: Kamarazene. 11 óra: Tánczene. **Langenberg.** 8 óra: Operarészletek, tánczene. **Morva-Ostrau.** 7 óra 15: Fuvószenekar hangversenye. 9 óra 15: Énekkar hangversenye. **München.** 8 óra 15: Tánczene. Szórakoztató zene. **Milánó.** 30: Operatánczene, utána kamarazene. **Prága.** 7 óra 20: Fuvószenekar hangversenye. 8 óra 45: Zongora hangverseny. 10 óra 15: Szórakoztató zene.

Csütörtök. (Október 30.) Budapest.
 9 óra 15: Zene. 12 óra: Rézszalonzenekarának hangversenye. 4 óra: Templomi zene. 5 ó.: Magyar dalok cigányzenekarral. 7 óra 30: Előadás a színházról. 8 óra 30: Moulton Doering operaénekesnő hangversenye. 9 óra: Könnyű zene, utána a szalonzenekar, az Ostendesi és Toll Árpád és cigányzenekar hangversenye. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 12 óra: Zene. 13 óra 20: Könnyű zene. 7 óra 35: Hangverseny. **Breslau.** 8 óra 30: Könnyű zene. 9 óra 35: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 30: Gramofontánczene. **Belgrád.** 10 óra: Nemzeti dalok. 12 óra 45: Zongora hangverseny. 10 óra 30: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 20: Orgona hangverseny. **München.** 8 óra: Kamarazene. 9 óra: Kamarazene. **Milánó.** 9 óra: Massenet Manon című operájának előadása, utána jazz-band. **Róma.** 8 óra 35: Operarészletek előadása. **Toulouse.** 8 óra: Könnyű zene. 9 óra 30: Szindarab előadása, utána kávéházi zene.

Péntek. (Október 31.) Budapest.
 15: Református istentisztelet. Utána a rádiózenekar hangversenye. 5 óra 20: Könnyű zene. 7 óra 30: Bizet Carmen című operájának előadása, utána gramofonzenekar. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 12 óra 20: A Silving-négyes hangversenye. 7 óra 35: Kabaréest. 9 óra: Donizetti Der Liebestrank című operájának előadása. Utána szórakoztató zene. **Breslau.** 7 óra

30: Operatánczene. 9 óra 25: Dalok. **Belgrád.** 10 óra 30: Hangverseny. 12 óra 45: Zene. 5 óra: Nemzeti dalok. 8 óra: Jugoszláv hangverseny. 8 óra 30: Kamarazene. 9 óra 30: Énekkari hangverseny. 10 óra 45: Gramofon-tánczene. **Bukarest.** 8 óra: Gramofonzene. 9 óra: Operaáriák. 9 óra 45: Román dalok. 10 óra 15: Hegedűhangverseny. **Kattowitz.** 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Utána tánczene. **Langenberg.** 8 óra: Kamarazene.

Utána kávéházi zene. **Morva-Ostrau.** 8 óra: Szindarab előadása. 10 óra 20: Jazz-band. **München.** 8 óra: Szórakoztató zene. 9 óra 15: Kamarazene. **Milánó.** 8 óra 40: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 30: Szórakoztató zene. 11 óra: Tánczene. **Róma.** 8 óra 35: Operarészletek. **Prága.** 8 óra: Szindarab előadása. 10 óra 20: Jazz-band. **Toulouse.** 8 óra: Szimfonikus hangverseny. 8 óra 45: Dalok. 10 óra: Könnyű zene.

40.12. osztrák schilling 23.77, magyar pengő 29.47, belga frank 23.48, svájci frank 32.72.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Október 28.) Leszámitolóbank 85.7, Kereskedelmi Bank 101, Angol-Magyar Bank 73.2, Pesti Hazai 171, Drasche —, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 63.1, Salgó 34.6, Általános Készlet 468, Spodium 115, Szikra 251, Magyar cukor 89, Délecukor 90.5, Lipták —, Egis 11, Nóva 25.2, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

Közgazdaság

A fehér kenyér ára ötven banival ismét drágább lesz

Megírta a Déli Hírlap, hogy Balta Koriolán dr. főpolgármester kezdeményezésére a kenyérárak ügyében a városházán értekezlet volt. Az értekezleten résztvettek az állandó választmány tagjai, a város gazdasági ügyosztályának vezető tisztviselői, a temesvári tőzsde, a malmok, a gabonakereskedők és a pékek képviselői. Az értekezlet behatóan foglalkozott a gabona és a liszt áraival és az e téren várható emelkedéssel. A pékmesterek bemutatták üzemi számításait, amelyekkel azt igyekeztek bizonyítani, hogy az október hónapra megállapított kenyérárak mellett nem tudnak boldogulni. Kérték a fehér kenyérnek és a félbarna kenyérnek mérsékelt ár-emelését, ezzel szemben hajlandóknak mutatkoztak, hogy a szegény néposztály által fogyasztott barna kenyér

árát a mostani árral szemben még olcsóbbá teszik. Az értekezlet eredménye az volt, hogy elfogadta a pékek indokolását és hozzájárult ahhoz, hogy a kenyérárakat a maximum helyett békés megegyezéssel állapítsák meg. A kenyér ára eddig kilónként a következő volt: fehér nyolc lei, félbarna hét lei, barna öt lei. A fehér és félbarna kenyér árát kilónként ötven banival fölemelték, a barna kenyér árát pedig ötven banival leszállították. A kenyér árai tehát kilónként ezek lesznek: fehér kenyér 8 lei 50 bani, félbarna 7 lei 50 bani, barna 4 lei 50 bani. A főpolgármester ezt a megállapodást tegnap délután az állandó választmány elé terjesztette, amely a megállapodáshoz hozzájárult és így az végérvényessé lett.

MEGSZÜNTETIK A KÜLFÖLDI MUNKÁSOK LETELEPEDÉSÉT. A munkaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amellyel külföldi munkásoknak és hivatalnokoknak Romániában való letelepedését ezentúl megszünteti. Kivételes esetben a gyárak speciális szakmunkásokat behozhatnak ugyan, de ezek részére előzetesen kell a letelepedési engedélyt megszerezni. Az engedélyt a munkaügyi minisztérium bevándorlási osztálya adja meg. Amelyik gyár, vagy vállalat ezt nem tartja be, azt minden munkás után ötezer lei büntetésre sujtják.

Botrányos vasuti esatlakozás. Végvár lakossága a rossz közlekedési viszonyok miatt Temesvárra nem Gátalján, hanem Buziason keresztül utazik. Azonban újabb időben a vasut ezt is lehetetlenné teszi. A reggel négy órakor Nagyszámról Lugosra induló vonat Végvárra rendszeresen majdnem negyed órás késéssel érkezik és mire aztán a végváriakkal bedöcög Buziasra, onnan már régen elment a temesvári vonat. A végváriak így kénytelenek autóbusszon járni be Temesvárra. És a vasut csodálkozik, hogy ilyen körülmények között az autóbussz nagy konkurrenciát csinál a vasutnak.

Könnyítések a magyar vizumszerzésnél. A magyar belügyminisztérium a külföldről érkező utasok részére megkönnyítette a vizumszerzést. Ezentúl az idegeneknek, ha legalább három napig szándékoznak Budapesten tartózkodni, nem kell előzetesen megszerezni a vizumot. Jegyfüzeteket bocsátanak ki Három nap Budapesten címmel és ezeket a jegyfüzeteket valamennyi külföldi utazási iroda fogja árusítani. Az ilyen jegyfüzetek birto-

kosait a határon vizum nélkül engedik át és azok azt utólagosan Budapesten szerezhetik be.

Olcsóbb lett a cseh vizum. A csehszlovák vizum, mely eddig 454 leibe került, olcsóbb lett. A vizum ára ezentúl 385 lei.

Magánintézet alakul a mezőgazdasági adósságok rendezésére. Az Adeverul hosszabb cikkben foglalkozik a mezőgazdasági adósságok konvertálásának kérdésével. A probléma megoldására több tervezet érkezett a kormányhoz, amely bizottságot küldött ki, hogy a különböző tervek alapján javaslatot készítsen. Az Adeverul azt is tudja, hogy egy magánbankintézet felállítása látszik legvalószínűbbnek, amely intézet átvénné a mezőgazdasági adósságokat és azokat fokozatosan likvidálná. Szó sem lehet arról, hogy az állam az adósságok csökkentésére hatalmi szavával beavatkoznék. A Lupta is ezzel a kérdéssel foglalkozik és úgy tudja, hogy a tervezet szerint az állam ötszáz—nyolcszáz millióval venne részt ebben az alakításban, de szerepelnének a nagybankok is száz—kétszáz millió leiel. Ebbe az intézetbe azután beleolvadna a fennálló átmeneti jelzálogintézet is. Részt vállalna ezenkívül több külföldi jelzáloghitelintézet. Az erre vonatkozó külföldi tárgyalások már folyamatban vannak és a kormány kedvező ígéretet kapott. Az új magánintézet átvénné a mezőgazdasági hitelintézet szerepét is.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305.87, Párisban 15.15. Mai árfolyamok a következők: angol font 817.50, dollár 168.35, hollandi forint 68, dinár 2.98, francia frank 6.6150, olasz lira 8.8250, cseh korona 5, német márka

Nem ráta!
 De készpénzért olcsón vásárolhat férfi-, flu- és gyermekruhát

FUCHS ruha-
 tüzletében, Józsefváros, Scudier-tér 5. sz. a.

Atmeneti Doubi-felöltő	1500—
szőrmegallér	1800—
fekete télpaletó, barsonygallér	1300—
szőrmegallér	1900—
iskolai egyenruha (Uniformis)	900—
kamarnöltöny	1500—
csizmanadrág	150—400—
gyermekruha-posztó	350—

Tel. 206

F. PODRACZKY
 Timisoara II. ker., Iskola-utca 10.
 Mübutorkárpitos speciál bőrbutorokra.

Figyelem! Figyelem!

Megnyílt a Szt. György-térea (volt Kontechner-helyiségben) a

'LACTA'

TEJCSARNOK és BUFFET
 mely a
VÁROSI TEJKÖZPONT
SIMONIS-sütőde
MANN-cukrászda

terakata.
 Csemege- és sajtkülönlegességek!
 Reggelizőknek és uzsonnázóknak
 kényelmes ülőhelyek.

MOZIE

Belvárosi Mozi:
 Szerda, csütörtök, okt. 29, 30.
Erzsébetvárosi Mozi:
 Péntek, szombat, okt. 31, nov. 1.
Mehalai Mozi:
 Kedd, november 4.

Őrnagy Mura
 Kiváló román vigjáték.

A főszerepekben:
Viktor Antonescu, Levire Godeanu, Mariette Sadoveanu, Ion Georgescu.
 Rendezte: Ioan Timus.
 Monopol:
 Fox-M. Condopol, Bucuresti.

Ma és a következő napokon:
 a gyárvárosi, A p o l l o' moziban

JEANINE
 (Orgonavirágzás)

A főszerepekben:
Collen Moore, Gary Cooper

